

**Εκκινούντες εκ της Πυθαγορείου θεωρίας της Αρμονίας των Σφαιρών
εξικνούμεθα εις τον νόμον ή κανόνα των Bode-Titius**

Θεματική ενότης: Μουσική Ακουστική

Λέξεις κλειδιά: Νόμος ή Κανών Bode-Titius, Ηλιακό πλανητικό σύστημα, Αρμονία των Σφαιρών, Τετρακτύς.

Χαράλαμπος Χ. Σπυρίδης
Καθηγητής Μουσικής Ακουστικής, Πληροφορικής
Διευθυντής Εργαστηρίου Μουσικής Ακουστικής Τεχνολογίας
Διευθυντής Τομέως Τεχνολογίας Ήχου, Μουσικοπαιδαγωγικής & Βυζαντινής Μουσικολογίας
Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Φιλοσοφική Σχολή
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
hspyridis@music.uoa.gr
Τηλ/FAX 2107277832, 2106003066

Περίληψις: Ο Νόμος ή Κανών των Bode-Titius αποτελεί μίαν σπουδαίαν εμπειρικήν ανακάλυψιν κατά το έτος 1772, ανερμήνευτον έως σήμερον, γενομένην υπό του Γερμανού Αστρονόμου Johann Elert Bode, διευθυντού του Αστεροσκοπείου του Βερολίνου επί τη βάσει παλαιότερων αστρονομικών παρατηρήσεων του Γερμανού Φυσικού, Μαθηματικού και Αστρονόμου Daniel von Tietz ή Titius, μετά τον εκλατινισμόν του ονόματος Tietz.

Ο εν λόγω κανών ή νόμος εκφράζει μίαν σειράν αριθμών εκ της οποίας προκύπτουν προσεγγιστικώς εις αστρονομικές μονάδες οι μέσες αποστάσεις των πλανητών του ηλιακού μας συστήματος εκ του γεννήτορος αυτών, του Ηλίου.

Η ακρίβεια των παρεχομένων αποτελεσμάτων υπό του νόμου ή κανόνος των Bode-Titius για τους πλανήτες μέχρι τον πλανήτην Κρόνον - αυτούς τους πλανήτες εγνώριζον τότε - είναι λίαν ικανοποιητική και εμμέσως συνέβαλον εις την ανακάλυψιν αφενός της ζώνης των αστεροειδών, αφετέρου του πλανήτη Ουρανού.

Επεκτείνοντες την εφαρμογήν του κανόνος εις τους υπολοίπους πλανήτες και εις την ανακαλυφθείσα ζώνην Kuiper πέραν του Πλούτωνος, διαπιστούμεν ότι τα παρεχόμενα υπ' αυτού αποτελέσματα δεν είναι αξιόπιστα.

Εκ των αρχαιοελληνικών κειμένων αντλείται η πληροφορία ότι οι αρχιτέκτονες του Σύμπαντος, οι επιχειρήσαντες την συστηματοποίησιν της εννοίας του διαστήματος εν συμφωνία προς τον πολιτισμόν, την θρησκείαν και τις παραδόσεις, ήσαν συγχρόνως Μουσικοί και Αστρονόμοι. Ο Πυθαγόρας είναι ο πρώτος Έλλην φιλόσοφος, όστις συνδέει την Αστρονομίαν μετά της Μουσικής, υποστηρίζων ότι εις το εύτακτον, αρμονικόν και σφαιρικόν σύμπαν τα πάντα διέπονται υπό απλών νόμων, δυναμένων να εκφρασθούν δι' ακεραίων (=προσηγόρων) και ρητών αριθμών και, συγκεκριμένως, δια των αριθμών της ιεράς τετρακτύος, ενσαρκωτές της οποίας ήσαν οι φυσικοί αριθμοί 1, 2, 3, 4. Δια μιας θεωρίας, της θεωρίας της Αρμονίας των Σφαιρών, η οποία συνδυάζει την κοσμικήν αρμονίαν μετά της μουσικής αρμονίας, επιχειρεί να εξηγήσει την θέσιν και την κίνησιν των πλανητών εις τον ουράνιον θόλον. Χρησιμοποιών μουσικούς όρους, ήτοι εύφωνα μουσικά διαστήματα, καθώρισεν εν είδει κλίμακος τις μεσοπλανητικές αποστάσεις.

Ακολουθώντας, αντιστοιχίσας τα μουσικά διαστήματα προς μετρικές αποστάσεις, υπελόγισεν πρώτος τις μεσοπλανητικές αποστάσεις των ουρανίων γεννητών εις Δελφικά στάδια.

Τοιουτοτρόπως, η κατασκευασθείσα γέφυρα, η συνδέουσα τον κόσμον των αστρονόμων μετά του κόσμου των μουσικών, διασφαλίζει την αιωνιότητα μιας συμπαντικής αρμονίας εν πλήρει εξελίξει, η οποία θα προσδιορίσει τον χωροχρόνον μέσω των γνώσεων της Αστρονομίας και της Μουσικής εις την εκάστοτε εποχήν.

Κατά την προσωπικήν επιστημονικήν μου έρευναν, μελετών επί έτη το πρόβλημα του «γεωμετρικού αριθμού» εκ του Η' Βιβλίου της *Πολιτείας* του Πλάτωνος, ησχολήθην επισταμένως μετά των Πλατωνικών απόψεων περί των θείων γεννητών, ήτοι των ουρανίων σωμάτων. Συγκεράσας την Πυθαγόρειον θεωρίαν περί της Αρμονίας των Σφαιρών και τις Πλατωνικές απόψεις περί των θείων γεννητών, ανεκάλυψα το σκεπτικόν επί του οποίου στηριζόμενοι οι Bode-Titius, εύρον και διετύπωσαν τον φερώνυμον νόμον ή κανόνα, το οποίον ήτο άγνωστον μέχρι σήμερον εις την επιστημονικήν κοινότητα.

Ανεκάλυψα, δηλαδή, ότι ο νόμος ή κανών των Bode-Titius αποτελεί απόρροιαν της απόλυτου τάξεως μεταξύ των θείων –κατά Πλάτωνα– γεννητών, παρέχων μίαν μαθηματικήν έκφρασιν της Πυθαγορείου μουσικής των σφαιρών, μετουσιώνων μίαν κοσμολογικήν θεωρίαν εις μίαν μορφήν θεολογίας του σύμπαντος δια της οποίας χορδίζεται το συμπαντικόν μονόχορδον. Επί τῆ βάσει των αριθμών της Πυθαγορείου ιεράς τετρακτύος και μόνον

- παρήγαγα τους αριθμούς, τους εκφράζοντες τις αποστάσεις των πλανητών εκ του Ηλίου εις αστρονομικές μονάδες, τους οποίους είχε ανακαλύψει μυστικῶ τῷ τρόπῳ προ 250 ετών ο Titius
- ενέδυσα αυτούς με ακριβέστερον μαθηματικόν μάτιον (νόμος Σπυρίδη) από ό,τι ο Bode, διατυπώνων μίαν καθολικήν, εξαιρετικῶς απλήν, κομψήν σχέσιν, εμπεριέχουσα μόνον τους αριθμούς 1, 2, 3, 4 της ιεράς τετρακτύος των Πυθαγορείων και τον αριθμόν $10=1+2+3+4$.

Τοιουτοτρόπως, επεξέτεινα την ακριβή εφαρμογήν της Πυθαγορείου θεωρίας της Αρμονίας των Σφαιρών εις όλους τους γνωστούς εις ημάς πλανήτες σήμερον, υπέδειξα θέσεις πιθανής υπάρξεως νέων πλανητικών σωμάτων εις το ηλιακόν μας σύστημα, και συνεχίζω ερευνών την ισχύν των προαναφερθέντων εις τα ήδη ανακαλυφθέντα εξωηλιακά πλανητικά συστήματα, αναδεικνύων ούτω πως μίαν εκ των πολυαριθμων και θαυμασίων συμβολών της Πυθαγορείου Φιλοσοφίας εις την Κοσμολογίαν.